

Lidt om de ældste Led af Familien „Tobiesen“ i Norge.

Af E. A. Thomle.

Den 10. September 1646 tog „en ung Karl“ *Tobias Sørenssøn* Borgerskab i Stavanger. Om han var født der, vides ikke. Han siges vistnok at være „af Stavanger“, men da dette Udtryk bruges om ham, efter at han havde taget Borgerskab der, kan man deraf intet slutte. Han maa imidlertid vistnok være kommen „af godt Folk“, siden han i Begyndelsen af Aaret eller maaske allerede før („for rum Tid siden“) kunde blive trolovet med *Mette Andersdatter Bruun* i Christiania. Thi hans Trolovede hørte øiensynlig til en af de gamle mere fremtrædende Raadmands og Borgerslægter i det gamle Oslo og i Christiania, da hendes Svoger var *Peder Jørgenssøn*¹⁾, Raadmand i Christiania og en Søster *Johanne Andersdatter Bruun* var gift med *Anthoni Berthelssøn*, en af Raadmand Berthel

¹⁾ *Peder Jørgenssøn* kaldes igjen „Svoger“ af Lagmand i Oslo *Niels Hanssøn* og var Broder af den *Jens Jørgenssøn*, der var trolovet med *Margrete Lauritsdatter* (en Datter af Borgmester Laurits Hanssøn og Margrete Hansdatter, der i 1626 opførte den endnu bevarede statelige Gaard paa Hjørnet af Raadhus og Slotsgaderne, Christiania ældste Bygaard). Med Jens Jørgenssøn fik hun en Datter, uden at de senere bleve viiede, da Jens Jørgensen reiste fra hende, hvorfor hun efter at Trolovelsen var ophævet i 1642 egtede Borgermester i Christiania *Niels Lauritsøn (Hagedorn)*, hvilket Egteskab var barnløst. Da Margrethe senere døde opstod der vidtløftige Processer om Arven (jfr. A. Collett, Gamle Kristiania Billeder, S. 87 ff.). Datteren *Maren Jensdatter* blev gift med Raadmand *Jacob Dirikssøn (Koll)*, men Konens Arveret efter Moderen bestrædes af *Hartvig Nilssøn (Oxenløve)*, der var gift med Borgermester Niels Lauritssens Søster *Anna Lauritsdatter (Hagedorn)*, Vice-Lagmand i Tønsberg *Nils Toller* og Foged paa Ringerike *Hans Nielssøn*, der kaldes „Arvinger og Arveberetigede“ efter Margrethe, saa de vel sagtens ogsaa maa have staaet i et eller andet Slægtskabs eller Svogerskabsforhold til hende. — Jens Jørgenssens „Svoger“ var ogsaa *Gørris Fredrikssøn*, Raadmand i Christiania, hvis Kone blev begravet der 20. August 1654.

Hellesøns mange Børn. Man kan nemlig med stor Sikkerhed gaa ud fra, at det ikke var nogen ganske let Sag for en „homo novus“ at komme i Svogerskabsforbindelse med disse exclusive Klasser. Det er derfor neppe sandsynlig, at den unge Tobias har hørt til nogen helt ubekjendt Slægt. Personlig var han imidlertid af en noget letsindig Karakter. Thi da han i Aaret 1646 igjen var vendt tilbage til Stavanger, trolovede han sig ogsaa der med en Pige, hvis Navn dog ei nævnes. Og da han det følgende Aar kom til Christiania, skjulte han denne Forbindelse for Mette Bruun, som han imidlertid havde »krænket“, saa hun var nedkommen med et Barn. Dette gik imidlertid ikke ganske upaataalt hen og Mette ¹⁾ kom desuden snart under Veir med, hvorledes hendes trolovede Ven havde baaret sig ad i Stavanger. Følgen deraf blev at Mette Andersdatters Svoger Peder Jørgensen lod ham belægge med personlig Arrest i Byfogdens Hus og derefter 14. Sept. 1647 indstævned ham til at møde for Borgermester og Raad i Christiania, for hvem han 6. Oktbr. s. A. nedlagde Paastand om, at Tobias skulde tilpligtes at egte Mette og hæve sin Trolovelse i Stavanger. I Begyndelsen vilde denne overhovedet slet ikke indlade sig paa Hovedsagen, men paa-stod sig løsladt af Arresten, da han kun opholdt sig i Christiania som Fuldmægtig for erlig og velbyrdig Mand Holger Rosenkrands til Frøllinge, Lensherre over Stavanger Len, paa hvis Vegne han skulde klarere kgl. Mayts Skatter af Lenet paa Akershus, og han derhos var Borger i Stavanger. Havde Mette Andersdatter nogen Tiltale til ham, fik hun søge ham til hans rette Værneting i Stavanger. Da Peder Jørgenssøn imidlertid i Retten kunde producere Tobias Sørenssøns eget Brev til Mette Andersdatter, som han 9 April 1646 havde tilskrevet

¹⁾ Foruden de anfører Søstre havde Mette Bruun ogsaa en Broder *Hans Anderssøn Bruun*, der i 1681 opholdt sig i Huset hos Søsteren i Hvitsten. Desuden havde hun vistnok ogsaa en yngre Søster *Mette Bruun*. Thi i 1692 blev efter Vestby Kirkeregnskab i Kirken der begravet en Mette Bruun, som vistnok maa have været Tobias Sørenssøns Svigerinde. — Sandsynligvis var vel ogsaa den *Gjerthrud Bruun*, der blev begravet i Christiania 17. Marts 1676 (jfr. dette Tidsskrift 2. R. IV. S. 197) og som var gift med Raadmand i Christiania Christen Bang, en Søster af Mette Andersdatter.

hende fra Vang (i Valdernes?), da han laa paa sin Reise til Stavanger, og i hvilket han ganske utvetydigt erkjendte at de vare høitidelig trolovede med hinanden, hvilket Brev han havde gjort Regning paa skulde være bleven ødelagt, krøb han straks til Korset. Han erkjendte nu, at han baade havde givet hende selv Egteskabsløfte og at han havde begjæret hende til Egte af Antonius Bertelsson og dennes Hustru, i hvis Hus hun saaledes vel har opholdt sig, hvorfor han ogsaa erklærede sig villig til at egte hende, naar han paa lovlig Maade kunde blive løst fra sin Trolovelse i Stavanger, hvad han mente nok lod sig gjøre, da han „ingen Omgjængelse“ havde havt med sin Trolovede her. Da Sagen imidlertid angik Trolovelse og Egteskab, fandt Borgermester og Raad at Sagen ikke hørte under dem, hvorfor de henviste den til geistlig Ret. Som Følge heraf blev Tobias Sørensen 5 Okt. s. A. paany indstævnet af Peder Jørgenssens Fuldmægtig Sørenskriveren i Vembe Hans Pederssen til at møde ved Kapitlesretten i Christiania 18 s. M., hvor der ligeledes nedlagdes Paastand om at han skulde tilpligtes „at kvittere og forlade sin trolovede Fæstemø i Stavanger og sit Løfte til Mette Andersdatter at efterkomme, helst efterdi han Mette Andersdatter først fuldkommeligen Egteskab har tilsagt og derefter ført hende i største Foragt og ved Ære og Velferd spilt, dernæst [fordi] at han efter sin egen Beretning sin trolovede Fæstemø udi Stavanger er fri uden nogen Beblandelse.“ Sagen blev opsat til 20 Oktober, da den blev henvist til Kapitlet i Stavanger. Da Kapitelsprotokollen her imidlertid ikke længer er bevaret, kan man ikke dokumentere, hvad Udfald Sagen fik. Men det er sikkert nok, at Tobias Sørensen kort efter maa være bleven gift med Mette Andersdatter Bruun, der overlevede ham som Enke i mange Aar, og at hans Trolovelse i Stavanger saaledes er bleven ophævet.

Hvor længe Tobias Sørensen var i Holger Rosenkrands's Tjeneste er uvist. Længe kan det i ethvert Fald ikke have været Thi allerede i 1649 var han Foged paa øvre Romerike, hvor han i Januar 1650 søgte om at blive bevilget Kongens Anpart af Kirketienden af Eidsvold Kirke. Men dette opnaaede

han neppe. Heller ikke paa Romerike var han længe. Thi allerede fra Jacobi 1653 var han bleven Foged paa Hedemarken efter Knud Andersson. Her var han til Januar 1660, da han blev suspenderet fra Embedet. Eftermanden klagede over, at han desuagtet ikke kunde faa Indtægterne af Fogedgaarden, der ogsaa var i en saa slet Stand, at der ikke fandtes et eneste Værelse, som kunde beboes, saa der udkrævedes en anseelig Sum for at sætte den i beboelig Stand, hvilken Reparation han mente Tobias Sørenssøn var pligtig til at betale. Han var tillige Forpagter af Hamar Gods, der havde tilhørt Hannibal Sehested, men med dennes øvrige Eiendomme vare tilfaldne Kongen. Han havde som saadan Proces med Bønderne, der vægrde sig ved at betale Arbeidspenge, Fornød- og Forlovs-Penge, uagtet de var dømt dertil baade ved Hjemthinget og Lagthinget, hvilke Domme de paaankede til Herredagen. Tobias Sørenssøn kunde derfor ikke heller betale Afgiften af Hamar Gods i Kjøbenhavn, som det var ham befaleet, hvorfor der 11 Juli 1653 udgik et Kongebrev, hvorved det befalede, at Bønderne skulde deponere Pengene paa et bestemt Sted og hvis da Tobias Sørenssøn blev fradømt Pengene, skulde de igjen godtgjøres ham af Kongen. Det hjalp dog Intet, saa der 1 September 1654 igjen maatte et nyt Kongebrev til, hvorved Bønderne bleve paalagte at deponere Skatten og hos dem, som vægrede sig herfor, skulde der ved Rettens Middel exekveres for Beløbet. Som de fleste af sine Colleger paa denne Tid har Tobias Sørenssøn vistnok været en haard Herre for Bønderne og det synes som om han i denne Henseende har været en mere end almindelig stor Bondeplager, siden den bekjendte Generalmajor Georg Reichvein i et Brev kalder ham „den slemme Tobias“. — I 1663 havde han bosat sig i Hvitsten, et Ladested i Vestbye Præstegjæld ved Christianiafjorden, idet han enten før eller paa denne Tid tog Borgerskab i Christiania. Han havde i 1663 forpagtet den latinske Skolemesters Canoni i Christiania, men var, som det synes, stadig i Klammeri og Trætte med sine Landbønder og Leilændinge. Han blev neppe nogen gammel Mand og var i ethvert Fald død før 1675, sandsynligvis dog ikke ret meget

før. Enken Mette Andersdatter Bruun overlevede ham, som allerede før bemærket, i flere Aar og døde i Huset hos Sønnen Niels Tobiesen i Christiania i 1694 (begr. 3 Januar s. A.). I Fogedregnskabet for Follo Fogderi 1681 oplyses det, at hun siden 1677 ingen Skat havde erlagt til Christiania, hvortil hun allerede forlængst havde opsagt sit Borgerskab, og at hun kun var en fattig Enke, der ingen Næring eller Brug havde havt siden Mandens Død. I 1681 var hun bleven ilagt en Skat af 2 Rdl. 32 Sk., men i de følgende Aar fra 1682 til 1684 inclusive intet. I denne Anledning fik Fogden Antegnelse i sit Regnskab, idet Revisionen fandt, at hun retteligen burde være ansat for 17 Rdl. 32 Sk. aarlig eller for Aarene 1681—1684 i Alt 67 Rdl. mere end hun allerede havde erlagt. Fogden anførte hertil følgende: „Denne Enke haver for mange Aar siden sit Borgerskab opsagt og som hendes Leilighed ikke kunde være at skatte siden Skifte hos hende efter hendes sal. Mand er bleven holden, formedelst at Creditorerne tog Alt hvad der var til Bedste og drev den fattige Enke baade fra Hus og Værelser, som siden maatte fløtte til en Bundegaard, der til Creditorerne blev udlagt, som er Aarsagen, hvorfor hun af Sognepræstens Mandtal er udeladt, efterdi Hans Kongl. Majts Forordning siger, at alle gamle og fattige skal allernaadigst være forskaanet, hvilke Sønnen nu af sønlig Pligt haver taget til sig udi Christiania at forsørge til sin Dødsdag, eftersom hun levede udi Armod og Fattigdom; for det Aar 1681 havde hun ikke mere end som en Søn hjemme (ved Navn Søfren Tobiesen), der opholdt sig som en Lediggienger og haver A^o 1682 skattet for sig selv, saa og 83 og 84 taget sit Borgerskab, hvoraf han haver svaret som udj Consumptions-Mandtallerne er beregnet og indført og dog udi disse Antegnelser beregnet; den anden Søn var udi Hans Kgl. Majts Tjeneste ved Landmilitien og den 3die tjente udj Byen hos Tiendeskriveren Nicolai Fløg, som med al Sandhed kand bekræftes, derfor hun ved dettes Anvisning allerunderdanigst formodes at være forskaanet; kan ei heller vide, hvor det skal søges, medmindre Sønnen, som hende til sig haver antaget, derfor skal ansvare.“ — Den økonomiske Tilstand efter Tobias Sørensen

har saaledes været hel mislig, uagtet det vist ikke kan be-
tvivles, at Mette Andersdatter har bragt ham adskillig
Formue.

Hvor mange Børn Tobias Sørensen har haft i sit Egte-
skab vides ikke. Men der har været mindst 5 eller 6,
nemlig:

A) *Karen Tobiasdatter*, der 30 Sept. 1674 i Vestby blev tro-
lovet og 31 Oktob. 1675 sammesteds gift med Kapteinløjtnant
Bastian Larsson Stabell paa Gaarden Galby. Han var vistnok
født i Trondhjem og var i alle Fald Søn af Borgermester der
Laurits Bastianssøn Stabell og 1ste Hustru Karen Eilersdatter
Schøller. Han var først Fenrik ved Kaptein Glant'z Komp.
af Akersh. nat. Inf. Reg., hvor han i 1690 blev Kapteinløj-
tnant ved Livkompagniet og i 1696 Kommandant paa Blaker
Skandse, hvor han døde i 1698. Hans Lig blev begravet i
Blaker Kirke, hvor der hang 2 smaa Lyseskilter af Mes-
sing med hans Vaaben og Bogstaverne B. L. S., hvilke senere
blev afgivet til det norske Rigsarkiv, men nu bero i Folke-
musæet. Da Præsten i 1681 havde opgivet, at hans Sviger-
moder dette Aar hjemme i Huset havde en ugift Datter og
der herfor krævedes Skat, henvendte Fogden sig i 1688 til
Stabell med følgende Skrivelse: „Saasom jeg ved mine under-
danigste Regnskaber til Forklaring behøver at vide hvad Aar
han blev trolovet med hans salige Kjæreste Karen Tobie-
datter, eftersom jeg forefinder udj Sogneprestens Mandtal som
til den naadigst paabudne Consumption Anno 1681 er an-
tegnet, en Datter udj melte Tobias Familie, og som jeg vel
er bevidst, at hun ikke havde nogen Datter den Tid, som
var udj hendes Hus, men forhen ved Døden afgaaen, uden
Eders salige Kjæreste, som forlængst tilforn var kommen i
Eders Være, saa kan det dog ikke til Afgang udi Cammer
Collegio passere efter min gjorte Forklaring uden nærmere
Forklaring oc Bevis.“ Under 13 Mai 1688 svarede Stabell:
„Efter Hs Høye Excell. naadigste givne Resol. haver jeg med
min Sahl Kjæreste holdt Trolovelse udi Hvidsten Anno 1674,
hvor da Sognepræsten haver os sammen givet, og er det at
forundre at han da understaar sig at føre hende udj Moders

Familie saa og 3de Sønner, som jeg af de Antegnelser, der min Værmoder er tilsendt, kan fornemme. Der hun dog havde allene Søren Tobiesen hjemme, som opholdt sig selv paa et Kammer. Anders Tobiesen var i de Aar Fenrik under Major Bilts Comp. og Niels Tobiesen kom til Fougden Steenkull Anno 1676 og siden tjente hos Tiende Skrivere Nicolai Fløg udi Christiania, hvorom Attest kan søges. Den gode Mand paa de Tider nedskrev baade Halte og Blinde og gjorde aldeles ingen Forskjel enten de noget havde at betale eller ikke. Ligesom min Værmoder, der formedelst at Kreditorerne borttog paa Skifte, alt hvad der var til Bedste og drev hende af Hus og Gaard, saa hun nødes til at flytte paa en Bondegaard, skulde hun da ansvare saasom dennem, der bruge Sædegaarde, tror jeg neppe udj Cammer Colegio skulle præ-tenderis.* — Konen maa være død før 1686, da Manden 15 Sept. d. A. paa Bragernæs 2den Gang blev gift med Annichen Sophie Jensdatter, der var en Datter af Hr. Jens Nielsøn (Kongsberg), Sognepræst til Lier og Bragernæs, og Dorothea Nilsdatter Toller. — I 1690 og i 1691 havde Stabell begaaet Leiermaal med sine Tjenestepiger, men om han i sine Egteskab havde Børn vides ikke.

B) *Søren Tobiesen*, der „brugte Kjøbmandshandel“ formentlig i Hvitsten, hvor han var bosat. I 1684 siges det i Prestens Opgave, der vel refererer sig til Oplysninger fra det forrige Aar, at han angiver ikke at have Borgerskab eller drive Brug „videre end som en anden Strandsidder“. Han havde da Hustru og 1 Tjenestepige, men ingen Børn. I 1684 maa han vel efter hvad der før er oplyst have taget Borgerskab. I 1683 blev han i Vestby gift med *Aarsle Andersdatter* og deres Søn *Søren* blev døbt i Christiania 20 Juni 1685. Om de havde flere Børn, vides ikke.

C) *Anders Tobiesen*, der var Fenrik i Kapt. Bilts og 1680 ved Otto Mangelsens Compagni af Smaalenske nat. Inf. Reg. I 1682 kom han til Kaptein Grimms Compagni, der var stationeret paa Vestsiden af Christiania Fjorden i det Larvigske. Han er udslettet af de militære Ruller allerede i 1689, saa han vel sagtens da er død, øiensynlig i en ung Alder. Han

maa være den „Leutenant“ Anders Tobiesen, der i 1685 var gift med *Anna Gundersdatter* fra Larvig, en Datter af Skipper Gunder Olsson og Margrete Hellesdatter. Hvormange Børn han havde vides ei. Men en Søn *Anders Tobiesen* maa der have været. Thi i 1707 levede en Sr Anders Tobiesen i Christiania, »hvis Børns Bedstemoder“ var salig Margrethe Gunder Olssøns. Denne Anders Tobiesen maa være den „Visiteur“, Anders Tobiesen, der var gift med *Emmerenze Moeltha*, med hvem han havde følgende Børn: 1) *Anders*, født 1703 (i Christiania?; han findes ikke døbt der). 2) *Anne Cathrine* (vel Anne Kirstine, døbt i Christiania 19 Oktob. 1705), begr. i Froen Kirke ved Drøbak 10 Juni 1772, 68 A. gl. Gift i Christiania 24 Febr. 1733 med Kjøbmand i Drøbak *Jacob Carlsen*, født c. 1685, † i Drøbak omkring 1749 (Begravede fra 1748—52 findes ikke i Kirkebogen). Han kan muligens have været Søn af Klokker i Vestbye Carl Carlsen og Helge Bentsdatter (der i 1681 havde et Barn, der var 5 A. gl.). Ifølge Familietraditionen skal han være født c. 1700 og i sin Ungdom i længere Tid have været i tyrkisk Fangenskab. Vinteren 1720—21 kom han som ung Matros tilbage med et stort udenlandsk Skib, der var bestemt til Christiania, men paa Grund af Isforholdene maatte lægge op i Drøbak, hvor Mandskabet blev afmønstreret; men Carlsen forblev i Drøbak, hvor han giftede sig med en formuende Enke og efter at denne i 1728 var død 2den Gang 1733 med *Emmerenze Palludan*, en Søster af Sønnen Christen Carlsens 2den Hustru, Traditionen synes dog at lide af adskillige Urigtigheder. *Jacob Carlsens Søn Christen* var født 1707, og Faderen maa derfor 1ste Gang være gift længe før 1720; han kan derfor heller ikke være født omkring 1700, men mindst 20 Aar før, og den Hustru, han egtede i 1733 hed ikke *Palludan*, men *Tobiesen*. *Jacob Carlsen* var 1ste Gang c. 1705 gift med *Maria Jørgensdatter*, der døde 1728 og var Enke efter Kjøbmand i Drøbak *Christen Christenssøn Frost*, med hvem hun havde 1 Søn¹⁾ og 2 Døtre. I

¹⁾ Sønnen Kjøbmand *Jørgen Frost* var igjen Fader til Kjøbmand i Christiania Cancelliraad *Peder Frost*, hvis Døtre *Inger Martine* og *Emmerentze Hermans* blev gift med *Didrik von Cappelen* til Hof i Hurum; jfr. E. A. Thomle, Familien von Cappelen, S. 128 f.

sit Egteskab med Carlsen havde hun en Datter og Sønnen ovennævnte Christen Carlsen, der 22 Febr. 1733 gav Faderen Afkald for sin Mødrenearv. 3) *Ole*, født 1708 (i Christiania?, men findes ikke døbt der). 4) *Helene*, døbt i Christiania 24 Marts 1710, † ung. 5) *Helene*, døbt i Christiania 10 Marts 1713, † i Drøbak 8 Decbr. 1757 (begr. 15 s. M.) 45 A. gl. Hun blev 4 Sept. 1732 i Christiania gift med Sr *Christen Carlsen*, født i Drøbak 1707, † der 1771 (begravet i Froens Kirke 30 Decbr. s. A.), 64 A. gl., Søn af Kjøbmand i Drøbak Jacob Carlsen og hans 1ste Hustru Maria Jørgensdatter. Med hende havde Carlsen 2 Børn, 1 Søn Andreas Carlsen og en Datter Emmerenze Carlsen, der blev gift med Kjøbmand og senere Auctionsdirektør i Christiania Peter Henrik Barchlay, med hvem hun bl. A. ogsaa var Moder til Fru Emmerenze Munch, født Barchlay, hvis efterladte Optegnelser flere Gange ere blevne aftrykte. Christen Carlsen var en meget velstaaende Mand. Efter Helene Tobiesen erholdt Børnene Sønnen 13000 Rdl. og Datteren det halve eller 6500 Rdl. Da Faderen ønskede at ogsaa Datteren skulde erholde ligesaameget, fik han under 24 Aug. 1759 Kgl. Bevilling til at maatte give denne forlods af sit Bo 5000 Rdl. foruden den Arv hun ellers skulde have efter ham, saaledes at hun i Alt erholdt en mødrene Arv af 11500 Rdl. Efter Konens Død blev Christen Carlsen 2) gift med *Anna Catharina Palludan*, døbt i Christiania 2 Decbr. 1735, † i Magleby paa Falster 8 Sept. 1787, 54 A. gl., ældste Datter af daværende Tolvprest i Kristiania, senere Biskop over Christianssands Stift Rasmus Palludan og 1ste Hustru Margrethe (Pedersdatter) Garmann. Efter Carlsens Død blev Enken 2) gift i Drøbak 26 Mai 1773 med den bekjendte Naturforsker Conferentsraad *Otto Fredrik Müller*, født i Kjøbenhavn 2 Marts 1730, † der 26 Decbr. 1784, Søn af Hoftrompeter Jochum Nicolai Müller og Henriette (Jacobsdatter) Udsen. Conferentsraadinde Müller, der ingen Børn havde, stiftede ved Testamente af 25 Juli 1787 Drøbak Hospital og skjænkede med samme 1000 Rdl. til Drøbak Kirke. — En anden Søn af Løitnant Anders Tobiesen har vistnok været den Tiendeinspektør paa Brager næs *Tobias Tobiesen*, der var død før 1752 efter-

ladende sig Enken *Cornelia Succow* og 2 Sønner, *Anders*, 15 A. gl., der i 1752 opholdt sig i Kjøbenhavn, og *Tobias* 14 A. gl. *Cornelia Succow* blev 21 Febr. 1753 paa Bragernæs 2den Gang gift med Kjøbmand Peter Leonard Seiffert. En Datter af „Løitnant“ *Anders Tobiesen* maa vistnok ogsaa være den *Margrethe Andersdatter Tobiesen*, der blev begravet i Christiania 11 Sept. 1743, 54 A. gl. og som 9 Oktober 1721 paa Bragernæs blev gift med Kjøbmand i Christiania *Robert Kaae*, begravet i Christiania 31 Mai 1754, 60 A. gl. En Broder af *Margrethe* hed *Rasmus Tobiesen* og en Søster *Mette Tobiesen*.

D) *Christen Tobiesen*, der af Sognepresten opføres i Mandtallet 1681 som hjemme hos Moderen, men som Fogden i Besvarelserne oplyser da var i Tjeneste hos Tiendeskriver Nicolai Fløg i Christiania. Svogeren Kaptein Stabell nævner derimod ingen Søn af Navnet *Christen Tobiesen*, men opgiver at *Niels Tobiesen* i 1674 kom i Tjeneste hos Fogden *Steinkul* i Solør og Østerdalen og senere til Tiendeskriveren Nicolai Fløg i Christiania. Det maa imidlertid vistnok blot bero paa en Skrivfeil af Stabell, naar han her kalder Svogeren *Niels* og ikke *Christen*. Thi at det i Virkeligheden var den sidste og ikke den første, der var i Tjeneste hos *Steinkul*, er bevisligt og i sig selv ogsaa meget sandsynligere, fordi *Christen* senere selv blev Embedsmand, medens *Niels* gik over til Handelen. *Christen Tobiesen* blev nemlig 11 Sept. 1700 Told- og Tiendeinspektør søndenfjelds, og da han i 1705 havde været virksom ved at afsløre Tolderen *Frants Jørgenssens* store Undersleb, blev han 14 Marts s. A. udnævnt til tillige at være Tolder i Christiania. Han havde imidlertid paadraget sig Borgernes Forbittrelse, hvorfor han søgte om at blive fri for at skaffe Cautionister, da dette vilde være ham umuligt paa Grund af det Had, han var Gjenstand for. Han blev ogsaa 10 Juli 1705 fritaget herfor. Paa Kirkedørene og andre offentlige Steder i Christiania blev der samtidig opslaaet en rimet Pasqvil over ham, der lød saaledes:

„*Christen Tobiesen*, den Fandens Mand
Har vist fornegtet den Hellig And,
Saa alle Folk læser hannem denne Bøn:
At hand maatte faa en Fandens Løn,

Som hand fortjente paa denne Jord,
 Han siunger aldrig i Englechor,
 Men svæver blandt de Fordømtes Tall
 Og aldrig slipper den Helvedes Qval
 Amen.“

Et Kongebrev af 14 Marts 1705 befalede at Pasqvillen skulde nedtages og opbrændes af Bøddelen og denne Befaling gjentages atter i Mai s. A., da det endnu ikke var sket, hvorhos der udlovedes en Belønning til den, der kunde opgive Forfatteren. Om det hjalp noget vides dog ikke. Christen Tobiesen angives født 1660, hvilket formentlig ogsaa kan være rigtigt. Han døde paa Bragernæs 22 April 1713 (ikke 1714; begr. der 24 April 1713) som forhv. Toldinspektør i Christiania. Han eiede Gaarden Bovim (med et Sagbrug paa 12000 Bords Skur) samt Aasum og Glende i Spydeberg, Onstadsund i Askim og Øvre Foss Sagbrug i Akerselven ved Christiania, samt et Engestykke Bakke-Eng i Aker. Dette var 30 Octob. 1713 bleven solgt til Liv Holst for 250 Rdl., der skulde være erlagt til 24 Febr. 1714, men endnu i 1722 stode ubetalte. Enken rekvirerede derfor Engen i 1725 solgt paa Holstes Resico. Han havde ligeledes i Forpagtning Hougen og Vøien Brug i Spydeberg af Søstrene Jfr. Marthe Dorothea og Helle Roll. — Han blev gift i Christiania 3 Juli 1690 (viet „i Huset“ efter kgl. Bevil.) med *Marthe Clausdatter*, døbt i Christiania 27 Juli 1662, begr. der 10 Juni 1735, 73 A. gl., Datter af Claus Reisig og Anne Jochumsdatter. De havde følgende 8 Børn: 1) *Anne Sophie Tobiesen*, døbt i Christiania 27 Novbr. 1691; vel „Barn“ begravet der „i Rosengaarden“ 29 Marts 1692. 2) *Tobias Tobiesen*, født c. 1692 (i Christiania?, men findes ikke døbt der), begravet sammesteds 15 Novbr. 1740, 48 A. gl. Han var Kjøbmand og Stadskaptein i Christiania. I 1725 var han Løitnant“ (i Borgerkompagniet), da Moderen Marthe sal Toldinspecteur Christen Tobiesens var stævnt som Vidne, fordi hun havde været tilstede, da Sr Jacob Tobiesen i sin Broder Løitnant Tobias Tobiesens Gaard i Christiania havde udfordret Dragon Asbjørn Olsson. Han blev gift i Froen i Gudbrandsdalen 1719 med *Catharina Munthe*, der var født i Froen c. 1699 og blev begravet i Christiania 15 April 1725,

Datter af Sognepræst til Froen Otto Munthe og Else Cathrine Hammer. Om deres 4 Børn se H. Munthe, Familien Munthe, S. 368 ff. — 3) *Claus Tobiesen*, døbt i Christiania 11 Mai 1695, † paa Tveit Præstegaard ved Christianssand 14 Sept. 1754. Han var Magister, Lector theol. og Sognepræst til Tveit. Gift c. 1720 med *Karen Pedersdatter Mølmarch*, en Datter af Cancelliraad Peder Ibsen og Maren Hansdatter Tysch. Deres Børn vare: a) *Christen Tobiesen*, født paa Tveit Prestegaard 22 Febr. 1723, † i Hjartdals Præstegaard i Telemarken 1 Decbr. 1793 (begr. der 11 s. M.); Provst og Sogneprest til Hjartdal. Gift i Christianssand 2 Mai 1758 med *Magdalena Barfoed*, døbt i Christiania 6 Novbr. 1738, † paa Gaarden Kirkevolden i Tudal 23 September 1820 82 Aar gl., Datter af Stiftsprovst i Christiania Niels Barfoed og Johanne Fischer (der senere egtede Biskop i Christianssands Stift Rasmus Palludan og saaledes var Stedmoder af den foran S. 242 nævnte Anna Cathrine Palludan, der var gift med Kjøbmand Christen Carlsen i Drøbak). b) *Martha Tobiesen*, født paa Tveit Præstegaard c. 1725, † ? Gift 1) i Christianssand 8 Novbr. 1741 med Skipper *Fredrik Suhm* paa Tjos i Tveit, Søn af Jahn Suhm paa Tjos. 2) i Christianssand 28 Januar 1755 med *Hans Mortenssen Leon*, født i Christianssand 8 Novbr. 1720, † der 15 Juni 1779 (begr. 19. s. M.) 59 A. gl., Søn af Kjøbmand Morten Michelssøn og Elisabeth Sørensdatte Brun. c) *Maren Tobiesen*, født paa Tveit Prestegaard 1727. Gift i Christianssand 26 Juni 1759 (viet i Huset) med Fætterten Sorenskriver *Christen Tobiesen*, født i Froen 1720, † 22 April 1755, Søn af Kjøbmand Tobias Tobiesen og Cathrine Munthe. 6 Børn. d) *Johanne Cathrine Tobiesen*, født i Tveit 27 Juni 1728, † i Lyngdal 20 Juni 1814 (begr. 29. s. M.) 87 A. gl. Gift i Christianssand 12 Febr. 1754 (i Huset) med Cancelliraad *Christian Severin Balle*, født i Christianssand c. 1730, † i Lyngdal 22 Marts 1808 (begr. 31. s. M.) 78 A. gl., S. af Justitsraad Morten Rolf Balle og Louise Pedersdatter Topdal. e) *Karen Tobiesen*, f. c. 1730, † ung. f) *Peder Tobiesen*, født i Tveits Præstegaard 28 Aug. 1738, † i Christianssand 5 Novbr. 1817 Generalmajor. Gift i Farsund 15 Novbr. 1776 med *Ellen Johanne Lund*, født i Farsund 26 Novbr. 1756 (døbt 30 s. M.), † i Christianssand 12 Juli

1846, D. af Kjøb. Eilert Jonassøn Lund og Anne Margrethe Ferøe. 3 Døtre. g) *Kristine Petronelle*, født p. Tveit 1741, † i Christianssand 25 Novbr. 1788 (begr. 1 Decbr. s. A.) 47 A. gl., gift i Christianssand 18 (13?) Novbr. 1760 (i Huset) med Hr. *Johan Martin Struve*, f. i Christianssand 1724, † der 29 Jan. 1803, S. af Apotheker Johan Andreas Struve og Abel Cathrine Seydahl. Han var 1) gift med Ursula Birgitte Haard, f. 1724, † i Christianssand 30 Juli 1758 (begr. 3 Aug. s. A.), D. af Ambrosius Bentssøn Haard. — 4) *Jacob Tobiesen*, døbt i Christiania 25 Juli 1696, begr. der „paa nordre Side Kirken“ 19 Aug. s. A. — 5) *Jacob Tobiesen*, døbt i Christiania 12 Oktober 1697, † i Kjøbenhavn 31 Juli 1766. Var fra 1731 Slotsfoged paa Akershus, men blev c. 1748 suspenderet for Kasseangel. Han var gift med *Maren Bierch*, døbt i Trondhjems Domkirke 28 April 1703, begr. i Akers Slotsmenighed 31 Juli 1779, Datter af Hospitalsforstander i Trondhjem Holger Bierch og 1ste Hustru Elisabeth Hansdatter. De havde følgende Børn: a) *Christian Tobiesen*, døbt i Christiania 25 Sept. 1732, begr. i Stavanger 3 Juli 1769 i sit 39te Aar. Byfoged og Postmester i Stavanger. Gift der 7 Aug. 1760 med *Lene Susanne Ringholm*, døbt i Stavanger Domkirke Dom. 2. p. Eph. (o: 20 Januar) 1732, † der 29 Marts 1771 (begr. 5 April s. A.), Datter af Formanden Byfoged Søren Pederssøn Ringholm¹⁾ og Susanne Sophie (Cortsdatter) Høyer.

¹⁾ Han havde følgende Børn: 1) *Peder*, døbt i Stavanger 18 Febr. 1725: „En aldeles uvederhæftig Procurator i Stavanger“. Gift 8 Decbr. 1744 i Stavanger med *Johanne Sophie Diurhuus*, døbt i Stavanger 4 Novbr. 1711, begr. der 1 Marts 1769 i sit 58 Aar, Datter af Sorenskriver Bendix Diurhuus og Johanne Sophie Rasch. 2) *Cort Høyer*, døbt i Stavanger 5 Juli 1726. 3) *Maren*, døbt der 25 Febr. 1728, begr. der 17 Juni s. A. 4) *Maren*, døbt 3 Juni 1729. 5) *Anna Leganger*, døbt i Stavanger 13 Decbr. 1730; gift der 2 Novbr. 1757 med Procurator *Nicolai Lohmann*, † i Stavanger 13 April 1771 (begr. 19 s. M.). Han skriver 21 Mai 1766: „Ubilligt, ja skammeligt synes det mig det er, at en Mand som min gode redelige og arbeidsomme Svigerfader sal. Ringholm var, der i Livet gjorde god Grede og Rede for sig selv og enhver anden, skulde ved sit Efterladenskab efter sin Død paa den uskyldigste Maade være en Anledning til saameget Bryderi baade for sine Børn og andre Godtfolk blot for sin Eitermands Forsømmelse og Indifference.“ 6) *Lene Susanne*, døbt 20 Januar 1732; ovenfor. 7) *Johanne Cathrine*, døbt i Stavanger 20 Aug. 1733, begr. der 16 Oct. 1758; gift i Stavanger Domk. 2 Novbr. 1757 med

Hun var 1) gift i Stavanger 5 April 1758 med Kjøbmand *Erik Olsson Frost*, døbt i Stavanger Domk. 28 Aug. 1736, † ? , Søn af Ole Erikssøn Frost og Elisabeth Hammond Angell. 7 Børn. b) *Holger Bierch Tobiesen*, døbt i Christiania 24 Januar 1734, † ung. c) *Elisabeth Tobiesen*, døbt i Akershus Slotskirke 4 April 1735, † ung. d) *Marthe Tobiesen*, døbt i Akershus Slotskirke 27 Aug. 1757, begravet paa Vaterlands Kirkegaard i Christiania Novbr. 1799 63 A. gl., ugift. e) *Holger Bierch Tobiesen*, døbt i Akershus Slotskirke 8 Decbr. 1739, begr. der 30 Marts 1740. f) *Elisabeth Tobiesen*, døbt i Akershus Slotskirke 19 Marts 1742, begr. der 20 Mai s. A., 8 Ug. gl. — 6) Barn, begravet i Christiania 16 Decbr. 1698. — 7) *Mette Tobiesen*, døbt i Christiania 15 April 1700, levede i 1713 og er maaske den Mette Tobiesen der 13 Febr. 1728 i Christiania blev gift med Lucas Kaae. — 8) *Fredrik Tobiesen*, døbt i Christiania 10 Septbr. 1701, begr. der 12 Juli 1702. — 9) *Anne Cathrine Tobiesen*, døbt i Christiania 4 Juni 1704, begr. der 10 Sept. 1705. — 10) *Anders Tobiesen*, døbt i Christiania 29 April 1706, levede i 1713.

E) *Niels Tobiesen*, der døde i Christiania 25 Februar 1711 som stor Trælasthandler og Sagbrugseier, hvor han overtog Svigerfaderens Forretninger. Der er vistnok ingen Tvivl om at ogsaa han var en Søn af Tobias Sørenssøn og det maa saaledes være urigtig, naar det andetsteds (H. K. Steffens, Linderud, S. 140) heder, at han var Søn af en (forøvrigt ogsaa ganske ukjendt) Stadskaptein i Christiania Tobias Christenssøn. At Niels og Christen Tobiesen var Brødre synes ogsaa at bestyrkes derved, at de gjensidig ere Faddere til hinandens Børn. Han blev 15 Decbr. 1686 gift i Christiania med *Helle Haagensdatter*, døbt i Christiania 3 Mai 1667 (Barnets Navn nævnes ei i Kirkebogen), begr. der 21 Marts 1702, Datter af Trælasthandler Haagen Olsson og Karen Lauritsdatter. I dette Egteskab havde han 8 (ikke 7) Børn, nemlig: 1) *Haagen Nielsson*, døbt i Christiania 27 Oktob. 1687, begr. der 26 April 1756 som

---

Christen Andersen Neland. 8) *Søren*, døbt i Stavanger 18 Juni 1735, † der før 1740. 9) *Søren*, døbt i Stavanger 14 Febr. 1740. 10) *Anders*, døbt i Stavanger 26 Decbr. 1741, muligens det „Barn“ der blev begr. i Stavanger Domk. 29 Decbr. s. A.

rig Trælasthan­dler. Gift i Christiania 18 Juli 1719 med *Kirstine Olsdatter Holter*, født i Christiania 8 April 1697 (findes ikke døbt der), † der 10 Mai 1767 (begr. 16. s. M.), Datter af Kjøbmand Ole Jenssøn Holter og Marie Bendeche. 11 Børn (jfr. H. K. Steffens, Linderud, S. 140 ff.). 2) *Tobias Nielsson*, døbt i Christiania 4 Oktober 1690; var død før 1711, da han ei nævnes paa Skiftet efter Faderen, vel „Søn“ begr. i Christiania 24 Juni 1706. 3) *Niels Nielsson*, døbt i Christiania 11 August 1691. Han levede i 1722. Sad en Tid fangen i Sverige. 4) *Mette Nielsdatter*, døbt i Christiania 17 Marts 1694, begr. der 20 Mai 1757 „60 Aar gl.“ Gift med Hr. *Baltzer Broch*, født i Trondhjem c. 1692, † i Sandsvær Paaskedag (o: 1 April) 1725, formodentlig Søn af Buntmager i Trondhjem Peder Olsson Broch og Kirstine Fuglsang (og ikke som i Familieoptegnelser angivet af Foged paa Helgeland Peder Christopherssøn Broch og Maren Pedersdatter Falch). 5) *Karen Nielsdatter*, døbt i Christiania 10 Marts 1696; ugift i 1723. 6) *Oluf Nielsson*, født 1698 (findes ikke døbt i Christiania); levede ugift i 1723. Han var ogsaa en Tid fangen i Sverige. 7) *Lars Nielsson*, døbt i Christiania 20 Octob. 1700; han forliste i 1710 paa Reise fra Sverige til Norge. Han var med Haagen Nielsson paa en Reise til Holland, men blev opsnappet af en svensk Kaptein, der tog ham med sig til Sverige, hvorfra han i 1710 med et Fartøj var tagen tilbage til Norge. Men forliste med Skibet paa Reisen. Ugift. 8) *Barbro Helene Nielsdatter*; døbt i Christiania 11 Marts 1702, † der før 1711. vel „Barn“ begravet i Christiania 13 Okt. 1707.

F) *En Datter*, der døde ugift hos Moderen i Hvitsten omkring 1680.
